

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2016 m. d. įsakymu Nr. A1-

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 8 PRIORITETO „SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMAS IR KOVA
SU SKURDU“ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS NR. 08.5.1-ESFA-V-423 „SOCIALINĖS
ATSAKOMYBĖS IR SOCIALINIO DIALOGO SKATINIMAS“
PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.5.1-ESFA-V-423 „Socialinės atsakomybės ir socialinio dialogo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397) (toliau – Veiksmų programa), 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ įgyvendinimo priemonės Nr. 08.5.1-ESFA-V-423 „Socialinės atsakomybės ir socialinio dialogo skatinimas“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojais, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas vadovaujantis:

2.1. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 9–17) (toliau – Komisijos reglamentas);

2.2. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. A1-90 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.3. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.4. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1 K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas).

2.5. Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintomis Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtomis ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams);

2.6. Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2016–2020 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. A1-81 „Dėl Socialinio dialogo Lietuvoje stiprinimo 2016–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Socialinio dialogo veiksmų planas);

2.7. Įmonių socialinės atsakomybės 2016–2020 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. A1-82 „Dėl Įmonių socialinės atsakomybės 2016–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – ĮSA veiksmų planas).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

4.1. **de minimis pagalbos gavėjas** – Aprašo 10.1.1–10.1.3, 10.1.8, 10.1.11, 10.2.1–10.2.3, 10.2.6–10.2.7, 10.2.9 papunkčiuose nurodytose veiklose dalyvaujanti (-čios) organizacija (-os), kuri (-ios) vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvoje arba kurios (-ių) veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jei būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvoje;

4.2. **organizacija** – įmonė, profesinė sąjunga, darbdavių ir darbuotojų organizacija, nevyriausybinė organizacija;

4.3. **socialiniai partneriai** – darbuotojų ir darbdavių atstovai bei jų organizacijos. Trišalės socialinės partnerystės atveju lygiais pagrindais šioje partnerystėje kartu su darbuotojų ir darbdavių atstovais bei jų organizacijomis dalyvauja ir Vyriausybė bei savivaldybių institucijos;

4.4. **darbdavių ir darbuotojų atstovai** – asmenys darbo santykiais susiję su darbdaviais ir asmenys priklausantys profesinei sąjungai, darbo tarybai ar atitinkamos šakos profesinei sąjungai, jeigu darbuotojų kolektyvo susirinkimas darbuotojų atstovavimo ir gynimo funkciją perdavė atitinkamos šakos profesinei sąjungai.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) ir Europos socialinio fondo agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negražinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 3 800 000 Eur (trijų milijonų aštuonių šimtų tūkstančių eurų) Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos socialinio fondo) lėšų.

9. Priemonės tikslas – plėtoti ir stiprinti socialinį dialogą, ugdant socialinių partnerių – darbdavių ir profesinių sąjungų – socialinės partnerystės gebėjimus, pagerinti individualių ir kolektyvinių darbo ginčų sprendimo kokybę, informuoti ir šviesti visuomenę

darbo santykių reglamentavimo klausimais, skatinant nediskriminavimo principų įgyvendinimą bei siekti sukurti funkcionalią socialinės atsakomybės sistemą, kuri skatintų įmones savo veikloje taikyti socialinės atsakomybės principus.

10. Pagal Aprašą remiamos veiklos, numatytos ĮSA veiksmų plane ir Socialinio dialogo veiksmų plane:

10.1. įmonių socialinės atsakomybės skatinimas:

- 10.1.1. mokymai;
- 10.1.2. konsultavimas;
- 10.1.3. darbuotojų mainai;
- 10.1.4. tyrimai ir vertinimai;
- 10.1.5. visuomenės informavimas;
- 10.1.6. įmonių socialinę atsakomybę skatinančios akcijos;
- 10.1.7. metodinių leidinių socialinės atsakomybės tema rengimas;
- 10.1.8. bandomųjų socialinės atsakomybės projektų įgyvendinimas;
- 10.1.9. verslo tvarumo ir atsakingumo indekso parengimas ir išbandymas;
- 10.1.10. įmonių socialinės atsakomybės diegimo pažangos stebėseną;
- 10.1.11. tarptautinių konferencijų organizavimas ir dalyvavimas konferencijose.

10.2. socialinio dialogo skatinimas:

- 10.2.1. mokymai;
- 10.2.2. apskritojo stalo diskusijos–mokymai;
- 10.2.3. socialinių partnerių derybų organizavimas;
- 10.2.4. metodinių leidinių rengimas ir atnaujinimas;
- 10.2.5. efektyvių viešinimo įrankių, skirtų visuomenei, socialinio dialogo tema kūrimas ir taikymas;
- 10.2.6. konferencijų–mokymų darbo teisės naujovių klausimais organizavimas;
- 10.2.7. tarptautinių konferencijų organizavimas ir dalyvavimas konferencijose;
- 10.2.8. visuomenės nuomonės apklausų atlikimas;
- 10.2.9. darbuotojų mainai.

11. Pagal Apraše nurodytas remiamas veiklas valstybės projektų sąrašus numatoma sudaryti 2016 m. III ketvirtį.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

12. Pagal Aprašą galimi projektų pareiškėjai: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija). Galimi partneriai: Valstybinė darbo inspekcija, socialinių partnerių organizacijos, nevyriausybinės organizacijos.

13. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju ir partneriu negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

14. Partnerystė projekte turi būti pagrįsta ir turėti pridėtinę vertę, t. y. turi užtikrinti Priemonės bei projekto tikslų ir kiekybinių rodiklių pasiekimą. Pareiškėjas užtikrina viešą, skaidrią ir objektyviais kriterijais paremtą projekto partnerių (socialinių partnerių organizacijų ir nevyriausybinių organizacijų) atranką. Partnerių atranka turi būti atlikta iki projekto pasiūlymo pateikimo nustatytos datos.

15. Iki paraiškos pateikimo pareiškėjas ir projekto partneriai sudaro Jungtinės veiklos sutartį, kurioje nustato tarpusavio teises ir pareigas įgyvendinant projektą, kaip nustatyta Projektų taisyklių 163 punkte.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

PIRMASIS SKIRSNIS BENDRIEJI REIKALAVIMAI PROJEKTAMS

16. Projektai turi atitikti Projektų taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius projektų reikalavimus.

17. Projektai turi atitikti šį specialųjį projektų atrankos kriterijų, patvirtintą Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2016 m. gegužės 19 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-15.1(17): projektas turi atitikti ĮSA veiksmų plano IV skyriaus „Veiksmų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimai ir atsakingi vykdytojai“ nuostatas arba projektas turi atitikti Socialinio dialogo veiksmų plano IV skyriaus „Veiksmų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimai ir atsakingi vykdytojai“ nuostatas. Vertinama pareiškėjo ir projekto atitiktis ĮSA Veiksmų plano IV skyriuje „Veiksmų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimai ir atsakingi vykdytojai“ (toliau – ĮSA Veiksmų plano IV skyrius) nurodytam atsakingam vykdytojui, priemonėms arba pareiškėjo ir projekto atitiktis Socialinio dialogo veiksmų plano IV skyriuje „Veiksmų plano tikslai, uždaviniai, priemonės, asignavimai ir atsakingi vykdytojai“ (toliau – Socialinio dialogo veiksmų plano IV skyrius) nurodytam atsakingam vykdytojui, uždaviniams, priemonėms.

Šie projektų atrankos kriterijai taikomi taip pat ir projektų įgyvendinimo metu.

17.1. Projektas, kurio įgyvendinimo metu numatoma vykdyti Aprašo 10.1 papunktyje nurodytas veiklas, turi atitikti ĮSA veiksmų plano nuostatas. Laikoma, kad projektas atitinka ĮSA veiksmų plano nuostatas, jei pareiškėjai ir veiklos atitinka ĮSA veiksmų plano IV skyriuje nurodytus vykdytojus ir veiklas.

17.2. Projektas, kurio įgyvendinimo metu numatoma vykdyti Aprašo 10.2 papunktyje nurodytas veiklas, turi atitikti Socialinio dialogo veiksmų plano nuostatas. Laikoma, kad projektas atitinka Socialinio dialogo veiksmų plano nuostatas, jeigu pareiškėjai ir veiklos atitinka Socialinio dialogo veiksmų plano IV skyriuje nurodytus vykdytojus ir veiklas.

18. Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 42 mėnesiai nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

19. Dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka ir nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

20. Projektų veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje. Tarptautinio bendradarbiavimo veiklos gali būti vykdomos ne Lietuvos Respublikoje (tik ES valstybėse narėse), jei jas vykdančios sukurti produktai, rezultatai ir nauda (ar jų dalis, proporcinga Lietuvos Respublikos finansiniam įnašui) atitinka Lietuvos Respublikai.

21. Tinkama projektų tikslinė grupė yra viešųjų ir privačiųjų juridinių asmenų vadovai ir darbuotojai, darbdavių ir darbuotojų atstovai, darbdavių ir darbuotojų organizacijų atstovai, nevyriausybinėse organizacijų atstovai.

22. Projektu, kurio įgyvendinimo metu numatoma vykdyti Aprašo 10.1 papunktyje nurodytas veiklas, turi būti siekiama šių stebėsenos rodiklių, nurodytų Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, paskelbtuose ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt:

22.1. „ESF lėšomis finansuojamuose mokymuose dalyvavę asmenys“ (rodiklio kodas –P.S.375) – 2900;

22.2. „Asmenys, kurie įgijo kvalifikaciją po dalyvavimo ESF lėšomis finansuojamuose mokymuose“ (rodiklio kodas –R.S.376) – 85 proc.;

22.3. „Įmonės, parengusios ir viešai paskelbusios įmonių socialinės atsakomybės ataskaitas“ (rodiklio kodas – R.N. 414) – 50.

23. Aprašo 22.3 papunktyje nurodyto priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimui taikomas Nacionalinis stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas nustatytas Priemonių įgyvendinimo plane. Aprašo 22.1–22.2 papunkčiuose nurodytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimui taikomas Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas.

24. Projektu, kurio įgyvendinimo metu numatoma vykdyti Aprašo 10.2 papunktyje nurodytas veiklas, turi būti siekiama šių stebėsenos rodiklių, nurodytų Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše. Visų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt:

24.1. „ESF lėšomis finansuojamuose mokymuose dalyvavę asmenys“ (rodiklio kodas –P.S.375) – 4100.

24.2. „Asmenys, kurie įgijo kvalifikaciją po dalyvavimo ESF lėšomis finansuojamuose mokymuose“ (rodiklio kodas –R.S.376) – 85 proc.;

25. Siektinos projekto stebėsenos rodiklių reikšmės nurodomos projekto sutartyje. Jei Priemonės projektų įgyvendinimo trukmė ilgesnė nei iki 2018 m. gruodžio 31 d., projekto vykdytojai, įgyvendindami projektus, iki 2018 m. gruodžio 31 d. turi pasiekti minimalias siektinas tarpines stebėsenos rodiklių reikšmes, kurios yra suderinamos su pareiškėju ir nurodomos projektų sutartyse.

26. Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai:

26.1. iki projekcinio pasiūlymo pateikimo datos turi būti atlikta partnerių atranka, kaip numatyta Aprašo 14 punkte;

26.2. iki paraiškos pateikimo pareiškėjas ir projekto partneris (-iai) turi būti sudarę Jungtinės veiklos sutartį, kuri teikiama įgyvendinančiajai institucijai kartu su paraiška. Jungtinės veiklos sutartyje turi būti nustatytos pareiškėjo bei partnerių tarpusavio teisės, pareigos bei atsakomybė įgyvendinant projektą. Sutartyje turi būti numatyta:

26.2.1. pareiškėjo ir partnerių planuojamos vykdyti veiklos ir tikslinės grupės, su kuriomis planuojama dirbti;

26.2.2. pareiškėjo ir partnerių įsipareigojimai dėl stebėsenos rodiklių pasiekimo (nustatant kiekybines reikšmes bei sąsajas ir pagrindimą su planuojamomis vykdyti veiklomis);

26.2.3. projekto lėšų paskirstymas tarp pareiškėjo ir partnerių, avanso išmokėjimo tvarka, atsiskaitymo su partneriais už patirtas projekto išlaidas tvarka;

26.2.4. pareiškėjo ir partnerių įsipareigojimai, kas ir kokiais atvejais padengs nuosavomis lėšomis netinkamas projekto lėšomis finansuoti išlaidas bei tinkamų finansuoti išlaidų dalį, kurios nepadengia projektui skiriamos finansavimo lėšos;

26.2.5. administravimo funkcijų ir atsakomybės sričių tarp partnerių pasiskirstymas;

26.2.6. atsiskaitymo už pasiektus projekto rodiklius tvarka (dokumentų, pagrindžiančių patirtas išlaidas ir pasiektus rodiklius, teikimo projekto vykdytojui tvarka).

27. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principams įgyvendinti. Projekto veiklos ir rezultatai turi būti prieinami visiems dalyviams, turintiems specialiųjų poreikių (judėjimo, klausos ar kitą negalią turintiems asmenims ir pan.):

27.1. Projektas, vykdamas Aprašo 10.1 papunktyje nurodytas veiklas:

27.1.1. turi įtraukti į mokymo veiklas lyčių lygybės ir nediskriminavimo potemes:

a) moterų įtraukimas į įmonių / organizacijų valdymą; b) lygių galimybių darbuotojams užsidirbti sudarymas ir diskriminavimo faktų atpažinimas, diskriminacijos šalinimas bei

diskriminacijos prevencija; c) šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas d) moterų ir vyrų atlyginimų už tos pačios vertės darbą atotrūkio mažinimas ir kt.;

27.1.2. projekto veiklos turi būti organizuojamos patalpose, prieinamose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

27.1.3. projekto medžiaga prireikus turi būti pritaikyta regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

27.1.4. vykdant projekto veiklas prireikus turi būti užtikrintas vertimas į gestų kalbą.

27.2. Projektas, vykdamas Aprašo 10.2 papunktyje nurodytas veiklas:

27.2.1. turi plėsti ir stiprinti socialinį dialogą, lavinant socialinių partnerių socialinės partnerystės gebėjimus, pagerinti individualių ir kolektyvinių darbo ginčų sprendimo kokybę, siekiant sustiprinti demokratinį šalies valdymą, prisidedant prie darnios visuomenės vystymosi;

27.2.2. turi įtraukti į mokymo veiklas lyčių lygybės ir nediskriminavimo potemes: a) socialinių grupių (moterų, vyrų, neįgaliųjų, vyresnių asmenų, tautinių mažumų ir kt.) įtraukimas ir lygiavertis dalyvavimas socialiniame dialoge; b) kolektyvinės derybos ir sutarčių įteisinimas, dalyvaujant diskriminuojamoms visuomenės grupėms; c) susitarimų ir procedūrų dėl diskriminavimo ir priešiško socialinio elgesio įmonėse parengimas ir išbandymas; d) pareigybių aprašų, darbo užmokesčio mokėjimo kriterijų palyginimas, išaiškinant jų galimus diskriminuojančius elementus ir kt.

27.2.3. projekto veiklos turi būti organizuojamos patalpose, prieinamose judėjimo, regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

27.2.4. projekto medžiaga, esant poreikiui, turi būti pritaikyta regos ar kitą negalią turintiems asmenims;

27.2.5. vykdant projekto veiklas, esant poreikiui, turi būti užtikrintas vertimas į gestų kalbą.

28. Projekte neturi būti numatyta veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principui įgyvendinti. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo, pvz., vykdyti mokymus, susijusius su žaliaisiais pirkimais ir viešųjų pirkimų sutartyse įtraukti bent minimalius socialinius ir aplinkosauginius kriterijus, atrenkant tiekėjus ir kt.

29. Pagal Aprašą *de minimis* pagalba teikiama, vadovaujantis Komisijos reglamento nuostatomis, t. y. *de minimis* pagalba teikiama tiems partneriams, kurie vykdo, ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.

ANTRASIS SKIRSNIS

REIKALAVIMAI DĖL *DE MINIMIS* PAGALBOS TEIKIMO

30. Finansavimas, teikiamas Aprašo 10.1.1–10.1.3, 10.1.8, 10.1.11, 10.2.1–10.2.3, 10.2.6–10.2.7, 10.2.9 papunkčiuose nurodytoms veikloms projekte vykdyti, yra *de minimis* pagalba *de minimis* pagalbos gavėjams, kuri teikiama vadovaujantis Komisijos reglamentu. Finansavimas skiriamas Aprašo 10.1.6 ir 10.1.9 papunkčiuose nurodytoms veikloms vykdyti yra *de minimis* pagalba, teikiama vadovaujantis Komisijos reglamentu, jei tokią veiklą planuojantis vykdyti partneris yra ūkio subjektas, kuriam taikytinos valstybės pagalbos taisyklės. Kitoms Apraše nurodytoms veikloms finansavimas teikiamas, bet jis nelaikomas *de minimis* pagalba.

31. Prašomos (galimos) skirti *de minimis* pagalbos sumos konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui teisėtumas įrodomas vadovaujantis Aprašo 2 priede, projekto sutartyje ir Suteiktos valstybės pagalbos registre pateiktais duomenimis Aprašo VI skyriuje nurodyta tvarka.

32. *De minimis* pagalba konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui skiriama Aprašo VI skyriuje nurodyta tvarka įgyvendinančiai institucijai patikrinus:

32.1. ar nebus viršyta *de minimis* pagalbos suteikimo riba: bendra *de minimis* pagalbos suma, suteikta tam pačiam *de minimis* pagalbos gavėjui pagal Komisijos reglamentą, negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų) ribos per trejų finansinių metų laikotarpį, vienam kelių transporto sektoriuje veikiančiam pareiškėjui – 100 000 Eur (vieno šimto tūkstančio eurų);

32.2. sąsajas pagal Komisijos reglamento „vienos įmonės“ sąvoką, kaip apibrėžta Komisijos reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, *de minimis* pagalbos gavėjui užpildžius Vienos įmonės deklaraciją pagal Komisijos reglamentą, paskelbtą ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Finansavimo skyrimas“ ir „Pareiškų formos“.

33. Duomenis ir informaciją, susijusią su *de minimis* pagalbos reikalavimų įgyvendinimu, teikia projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai, kaip numatyta Aprašo 53.4 papunktyje, o projekto įgyvendinimo metu – Aprašo 72–73 punktuose ir projekto sutartyje nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

34. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

35. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

36. Pareiškėjas ir (arba) partneris (-iai) savo iniciatyva bei savo ir (ar) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

37. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

38. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Netinkama finansuoti
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Netinkama finansuoti
5.	Projekto vykdymas	Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos: 1. projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio projektą vykdančiams fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines) ir kitas sutartis išlaidos, kai projekto vykdytojas (partneris) pats vykdo projekto veiklas (arba jų dalį). Valstybės ar savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojui mokamo darbo užmokesčio dydis turi būti nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ nuostatomis. Kitų įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos neturi viršyti atitinkamos specializacijos ir kvalifikacijos darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio,

	<p>išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktams, taikomos naujos teisės aktų nuostatos.</p> <p>Išlaidos už kasmetines atostogas skaičiuojamos ir apmokamos taikant fiksuotąsias normas: patirtos vykdančiojo personalo darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas išmokos, kai darbo užmokesčio išlaidų apmokėjimui netaikomi fiksuotieji įkainiai, apmokamos taikant kasmetinių atostogų išmokų fiksuotąsias normas, kurios numatomos, atsižvelgiant į konkrečiam darbuotojui priklausančių kasmetinių atostogų dienų skaičių bei jam nustatytos darbo savaitės trukmę.</p> <p>Su darbuotojais, vykdančiais tiesiogines projekto veiklas, turi būti sudaromos darbo sutartys, kai tas darbas yra pagrindinis arba esamų sutarčių papildymai, kai šalia pagrindinių pareigų sulygstama dėl papildomų funkcijų projekte (tokiu atveju darbo sutartyje turi būti aiškiai įvardyta, kiek laiko dirbama prie projekto ir nurodomas atlygis), laikantis teisės aktų reikalavimų.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. projektą vykdančio personalo komandiruočių, kelionių išlaidos; 3. mokymo paslaugų ir kitų paslaugų (pvz., tyrimų, vertinimų, apklausų atlikimo, metodinių leidinių rengimo ir atnaujinimo, leidybos, verslo tvarumo ir atsakingumo indekso parengimo ir išbandymo ir kitų paslaugų, reikalingų projekto veikloms vykdyti) pirkimo išlaidos. <p>Jei mokymo paslaugos yra perkamos, mokymo priemonės turi būti įtrauktos į perkamų mokymo paslaugų kainą;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. mokymo priemonių pirkimo išlaidos (rašomosios priemonės, vaizdinė medžiaga, metodinė medžiaga, popierius užrašams ir kt.) tik tuo atveju, jei projekto vykdytojas ir (ar) partneris pats vykdo projekto mokymo veiklas, nepirkdamas paslaugų. Šios išlaidos turi būti apskaičiuotos pagal projekto vykdytojų ir (ar) partnerio paties vykdomų projekto veiklų apimtį, trukmę ir kt.; 5. projekto veikloms vykdyti reikalingų transporto priemonių, patalpų nuomos ir (arba) eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos; 6. dalyvių kelionių, apgyvendinimo, dalyvavimo renginiuose ir panašios išlaidos; 7. projekto dalyvių dalyvavimo tarptautinėse konferencijose išlaidos; 8. renginių, konferencijų organizavimo išlaidos (pvz., renginiams, konferencijoms reikalingų patalpų nuomos, renginiui, konferencijai reikalingos įrangos nuomos ir pan.) išlaidos, kai renginį organizuoja projekto vykdytojas, o nėra perkama tokia paslauga; 9. renginių, konferencijų organizavimo paslaugų pirkimo išlaidos; 10. užsienio svečių dalyvavimo konferencijose išlaidos.
--	--

		<p>Svečių iš užsienio šalių kelionės ir apgyvendinimo išlaidos gali būti laikomos tinkamomis finansuoti. Pateikiant detalų išlaidų pagrindimą, būtina nurodyti preliminarų renginių ir jų dalyvių (svečių iš užsienio šalių) skaičių, renginių trukmę, paskirtį, pagrįsti poreikį.</p> <p>Kitos svečių iš užsienio šalių išlaidos (darbo užmokesčio išlaidos, dienpinigiai, išmokos maistui ir pan.) nėra tinkamos finansuoti.</p> <p>Jei pareiškėjas ir (ar) partneris pats vykdo Aprašo 10 punkte nurodytas ir atitinkamai suplanuotas projekto veiklas, nepirkdamas paslaugų, šioje išlaidų kategorijoje gali būti planuojamos kavos pertraukų išlaidos</p>
6.	Informavimas apie projektą	<p>Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – privalomų viešinimo priemonių, nurodytų Projektų taisyklių 37 skirsnio 450.1, 450.2, 450.6 papunkčiuose, išlaidos; – kitų informavimo apie projektą priemonių išlaidos: straipsnių, informacinių plakatų, lankstinukų, reprezentacinių priemonių ir kt. išlaidos. <p>Viešinimo išlaidos viename projekte neturi sudaryti daugiau kaip 3 000 Eur (tris tūkstančius eurų)</p>
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotą projekto išlaidų normą	<p>Projektui taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma netiesioginėms išlaidoms apskaičiuojama vadovaujantis Fiksuotosios normos taikymo netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti Projektų taisyklių 10 priedu „Fiksuotosios normos taikymo netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti tvarkos aprašas“</p>

Paraiškos formos projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis Projekto biudžeto formos pildymo instrukcija, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, skelbiama adresu <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/2014-2020-m-rekomendacijos-del-projektu-islaidu-atitikties-europos-sajungos-strukturiniu-fondu-reikalavimams>.

39. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

40. Įgyvendinant projektų veiklas patirtos renginių, projektą vykdančiojo personalo ir dalyvių kelionių išlaidos, projektą vykdančiojo personalo darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas išmokos, mokomų asmenų kelionių mokyti į užsienį išlaidos apmokamos taikant fiksuotuosius įkainius:

40.1. Patirtos renginių organizavimo išlaidos, kurios apima salės ir įrangos (mikrofono, nešiojamojo kompiuterio ir vaizdo projektoriaus) nuomos, kavos pertraukėlės ir pietų, renginio moderatoriaus paslaugas, apmokamos taikant renginio organizavimo fiksuotąjį įkainį, kuris nustatomas vadovaujantis Europos socialinio fondo agentūros 2016 m. gegužės 13 d. atliktu Renginio organizavimo fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimu (toliau – tyrimas). Tyrimas skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/tyrimai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai. Jei projektų įgyvendinimo laikotarpiu bus atnaujinti Renginio organizavimo fiksuotojo įkainio nustatymo tyrimo duomenys, projektuose bus taikomi atnaujintame Renginio organizavimo fiksuotojo įkainio nustatymo tyrime nustatyti nauji fiksuotieji įkainiai.

40.2. Patirtos kelionių išlaidos apmokamos taikant kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotąjį įkainį. Įkainis nustatytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2015 m. balandžio 24 d. Kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitoje nurodytais duomenimis (toliau – Transporto įkainių tyrimas). Transporto įkainių

tyrimas skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/tyrimai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai. Projekte visoms kelionių išlaidoms turi būti taikomas vienodas kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotasis įkainis. Jei projektų įgyvendinimo laikotarpiu bus atnaujinti Transporto įkainių tyrimo duomenys, projektuose bus taikomi atnaujintame Transporto įkainių tyrime nustatyti nauji fiksuotieji įkainiai.

40.3. Įgyvendinant projektų veiklas mokomų asmenų kelionių mokyti į užsienį išlaidos apmokamos, taikant Mocomų asmenų kelionių mokyti į užsienį išlaidų fiksuotuosius įkainius. Fiksuotieji įkainiai yra nustatyti vadovaujantis projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt penktojo skirsnio nuostatomis bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos mokslo tarybos parengtą Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo tyrimo ataskaitą, patvirtintą Lietuvos Respublikos mokslo tarybos pirmininko 2014 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. V-191 „Dėl Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo tyrimo ataskaitos patvirtinimo“. Ši ataskaita skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/moksliniu-isvyku-islaidu-fiksuotuju-ikainiu-apskaiciavimo-tyrimo-ataskaita-1>. Jei projektų įgyvendinimo laikotarpiu bus atnaujinti Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių dydžių apskaičiavimo tyrimo duomenys, projektuose bus taikomi nauji fiksuotieji įkainiai.

41. Įgyvendinant projektų veiklas patirtos projektą vykdančiojo personalo darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas išmokos apmokamos taikant fiksuotąsias normas:

41.1. patirtos vykdančiojo personalo darbo užmokesčio už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijos už nepanaudotas kasmetines atostogas išmokos, kai darbo užmokesčio išlaidų apmokėjimui netaikomi fiksuotieji įkainiai, apmokamos taikant kasmetinių atostogų išmokų fiksuotąsias normas, kurios nustatomos atsižvelgiant į konkrečiam darbuotojui priklausantį kasmetinių atostogų dienų skaičių bei jam nustatytos darbo savaitės trukmę. Kasmetinių atostogų išmokų fiksuotosios normos apskaičiuojamos remiantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016 m. sausio 19 d. (2016 m. birželio 1 d. redakcija) atliktu Kasmetinių atostogų išmokų fiksuotųjų normų nustatymo tyrimu. Kasmetinių atostogų išmokų tyrimas skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/tyrimai/supaprastinto-islaidu-apmokejimo-tyrimai. Jeigu projektų įgyvendinimo laikotarpiu bus atnaujinti Kasmetinių atostogų išmokų tyrimo duomenys, projektuose bus taikomos atnaujintame Kasmetinių atostogų išmokų tyrime nustatytos naujos fiksuotosios normos.

42. Išlaidos, apmokamos taikant Aprašo 38, 40–41 punktuose nurodytus fiksuotuosius įkainius ir fiksuotąsias normas, turi atitikti šias nuostatas:

42.1. pagal fiksuotuosius įkainius ar fiksuotąją normą apmokamos išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt penktajame skirsnyje nurodytus reikalavimus;

42.2. pareiškėjas turi teisę paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotųjų įkainių, fiksuotųjų sumų dydžius, nei jam taikomi Apraše nustatyti dydžiai;

42.3. projektų išlaidos, kurias numatyta apmokėti taikant fiksuotuosius įkainius, fiksuotąją normą, apmokamos atsižvelgiant į projekto sutartyje nustatytus fiksuotuosius įkainius, fiksuotąją normą ir projekto vykdytojo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomas pasiektas projekto rezultatas. Dokumentai, kuriuos reikia pateikti, įrodant pagal fiksuotuosius įkainius, fiksuotąją normą apmokamų rezultatų pasiekimą, nurodomi projekto sutartyje.

43. Projektinio pasiūlymo ir paraiškos parengimo išlaidos yra netinkamos finansuoti.

44. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms įgyvendinant projektą, taikomi reikalavimai, nustatyti Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt šeštajame skirsnyje.

45. Projekto vykdytojui nepasiekus išipareigotų pasiekti stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projekto taisyklių IV skyriaus dvidešimt antrojo skirsnio nuostatos.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

46. Galimi pareiškėjai per Ministerijos rašte nurodytą terminą turi Ministerijai raštu pateikti projektinius pasiūlymus dėl valstybės projektų įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) užpildytus pagal formą, nustatytą Valstybės projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kanclerio 2015 m. sausio 2 d. potvarkiu A3-1 „Dėl Valstybės projektų planavimo ir atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

47. Ministerija, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priims sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką finansuoti projektą.

48. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas / Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie konkretaus planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“.

49. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 53 punkte nurodytais priedais iki valstybės projektų sąrašo nurodyto termino teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus) Projektų taisyklių III skyriaus dvyliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

50. Jeigu vadovaujantis Aprašo 49 punktu paraiška teikiama raštu, ji gali būti teikiama vienu iš šių būdų:

50.1. įgyvendinančiajai institucijai teikiamas pasirašytas popierinis paraiškos ir jos priedų dokumentas (kartu pateikiant į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus). Paraiškos originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Nustačius, kad paraiškos elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujamasi paraiškos originale nurodyta informacija. Paraiška gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu;

50.2. įgyvendinančiajai institucijai kvietime nurodytu elektroninio pašto adresu siunčiamas elektroninis dokumentas, pasirašytas saugiu elektroniniu parašu. Kai paraiška teikiama pastaruoju būdu, kartu teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridėdamų dokumentų kopijos elektroniniu parašu gali būti netvirtinami.

51. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

52. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjas negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai informuoja pareiškėją raštu.

53. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus (Aprašo 53.2 papunktyje nurodyta paraiškos priedų forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „Paraiškų priedų formos“ ir „Paraiškos finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą formos priedai“):

53.1. Partnerio deklaraciją (-as), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriu (-iais) (Partnerio deklaracijos forma integruota į pildomą paraiškos formą);

53.2. Klausimą apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą;

53.3. pareiškėjo ir partnerio (-ių) sudarytą Jungtinės veiklos sutartį (-is), atitinkančią (-ias) Aprašo 26.2 punkte nustatytus reikalavimus;

53.4. Informaciją apie organizacijoms planuojamas lėšas, skirtas dalyvauti organizacijų darbuotojams skirtuose mokymuose, konsultacijose, personalo mainuose, konferencijose–mokymuose, bandomųjų socialinės atsakomybės projektų įgyvendinime, apskritojo stalo diskusijose–mokymuose, socialinių partnerių derybų organizavime, tarptautinių konferencijų organizavime ir dalyvavime konferencijose, užpildydamas Aprašo 2 priede nustatytą formą, reikalingą priskirti *de minimis* pagalbą konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui;

53.5. Klausimą dėl organizacijos atitikties ūkio subjekto sąvokai pagal sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies kriterijus (toliau – Klausimynas), kurio forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Klausimyno nepildo privatūs juridiniai asmenys ir kiti ūkio subjektai, kurie vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje. Agentūra, įvertinusi organizacijos užpildytą Klausimą, turi teisę paprašyti pateikti Vienos įmonės deklaraciją, jei vadovaujantis pateiktais duomenimis organizacija turėtų būti laikoma ūkio subjektu, t. y. *de minimis* pagalbos gavėja.

53.6. Vienos įmonės deklaraciją, kaip nurodyta Aprašo 32.2 papunktyje. Šią deklaraciją pildo privatūs juridiniai asmenys ir kiti ūkio subjektai, kurie vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje.

54. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

55. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių penktajame skirsnyje 24–27 punktuose nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus nurodoma įgyvendinančiosios institucijos pareiškėjui siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

56. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

57. *De minimis* pagalba konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui, kai numatytas finansavimas Aprašo 10.1.1–10.1.3, 10.1.8, 10.1.11, 10.2.1–10.2.3, 10.2.6–10.2.7, 10.2.9 papunkčiuose nurodytoms veikloms, paraiškos vertinimo metu vertinama vadovaujantis pareiškėjo pateiktais dokumentais, nurodytais Aprašo 53.4–53.6 papunkčiuose.

58. Įgyvendinančioji institucija, gavusi informaciją iš pareiškėjo, įvertina:

58.1. kiekvieno *de minimis* pagalbos gavėjo atitiktį Komisijos reglamento nustatytiems reikalavimams, užpildydama Aprašo 3 priedą „Projektų atitikties *de minimis* pagalbos taisyklėms patikros lapas“;

58.2. *de minimis* pagalbos gavėjo sąsajas pagal Komisijos reglamento Vienos įmonės sąvoką, kaip nurodyta Aprašo 32.2 papunktyje;

58.3. ar nebus viršyta *de minimis* pagalbos suteikimo riba, nustatyta Aprašo 32.1 papunktyje.

59. Įgyvendinančioji institucija, atlikusi Aprašo 58 punkte nurodytą įvertinimą, priima sprendimą dėl *de minimis* pagalbos priskyrimo konkrečioms *de minimis* pagalbos gavėjams ir, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos

registro nuostatų patvirtinimo“ pasirašant projekto sutartį registruoja duomenis apie suteiktą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą.

60. Pareiškėjas, pasirašęs projekto sutartį, raštu arba elektroniniu paštu informuoja *de minimis* pagalbos gavėjus apie priimtą sprendimą, nuroydamas *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį, pateikdamas aiškią nuorodą į Komisijos reglamentą (nuroydamas Komisijos reglamento pavadinimą bei skelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje numerį), išskyrus tuos atvejus, kai priskaičiuotos *de minimis* pagalbos dydis lygus 0.

61. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

62. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės projekto paraiškos gavimo dienos.

63. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėją per DMS arba raštu, kol nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės.

64. Paraiška gali būti atmetama Projektų taisyklių keturioliktojo–šešioliktojo skirsnių 118, 121, 122, 133, 136, 138 punktuose nurodytais pagrindais, Projektų taisyklių 123–124 punktuose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS arba raštu, jeigu nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos nurodant sprendimo priežastis.

65. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų taisyklių keturiasdešimt trečiojo skirsnio 493–494 punktuose nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

66. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija, vadovaudamasi Projektų taisyklių septynioliktojo skirsnio 153–160 punktuose nurodytais reikalavimais.

67. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS arba raštu (jei atitinkamos DMS funkcinės galimybės nėra įdiegtos) pateikia šį sprendimą pareiškėjui.

68. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjų ir įgyvendinančiosios institucijos.

69. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių IV skyriaus aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis ir jei šis prašymas neprieštarauja Aprašui, turi teisę pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą ir apie savo sprendimą privalo informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 7 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

70. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas atsižvelgiant į projekto vykdytojo pasirinktą dokumento formą:

70.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas;

70.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

71. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

72. Jei projekto įgyvendinimo metu keičiasi Aprašo 10.1.1–10.1.3, 10.1.8, 10.1.11, 10.2.1–10.2.3, 10.2.6–10.2.7, 10.2.9 papunkčiuose nurodytose veiklose dalyvaujanti (-čios) organizacija (-os), finansavimas *de minimis* pagalbos gavėjams pagal Aprašo 30–33 punktuose nurodytus reikalavimus teikiamas projekto sutartyje ir Apraše nustatyta tvarka.

73. Projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai projekto sutartyje nurodytais terminais ir sąlygomis teikia:

73.1. Informaciją apie organizacijoms planuojamas lėšas, skirtas dalyvauti organizacijų darbuotojams skirtuose mokymuose, konsultacijose, personalo mainuose, konferencijose–mokymuose, bandomųjų socialinės atsakomybės projektų įgyvendinime, apskritojo stalo diskusijose–mokymuose, socialinių partnerių derybų organizavime, tarptautinių konferencijų organizavime ir dalyvavime konferencijose, užpildydamas Aprašo 2 priede nustatytą formą, reikalingą priskirti *de minimis* pagalbą konkrečiam *de minimis* pagalbos gavėjui;

73.2. kiekvieno *de minimis* pagalbos gavėjo Vienos įmonės deklaraciją pagal Komisijos reglamentą, pildomą kaip nurodyta Aprašo 32.2 punkte.

74. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi gautą informaciją pagal Aprašo 58 punkte taikomus reikalavimus, priima sprendimą dėl *de minimis* pagalbos priskyrimo konkrečioms *de minimis* pagalbos gavėjams, pasirašo projekto sutarties keitimą ir vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ ir projekto sutartyje nustatyta tvarka registruoja duomenis apie suteiktą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą projekto sutarties keitime nurodytoms organizacijoms.

75. Projekto vykdytojas, pasirašęs projekto sutarties keitimą, raštu arba el. paštu informuoja *de minimis* pagalbos gavėjus apie priimtą sprendimą, nuroydamas *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį, pateikdamas aiškią nuorodą į Komisijos reglamentą (nuroydamas Komisijos reglamento pavadinimą bei skelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje numerį), išskyrus tuos atvejus, kai priskaičiuotos *de minimis* pagalbos dydis lygus 0.

76. Informacija apie kiekvieną ESF projekto dalyvį renkama pirmąją jo dalyvavimo tiesioginėse projekto veiklose dieną vieną kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį. ESF projekto dalyviui pateikiama užpildyti dalyvio anketos forma, kurioje prašoma nurodyti bendrą informaciją, nurodytą Projektų taisyklių 270 punkte apie ESF projekto dalyvį, papildomai dalyvio anketos formoje įtraukiant laukus, kuriuose dalyvių prašoma nurodyti gyvenamąją vietą ir darbovietę.

VII SKYRIUS

APRAŠO KEITIMO TVARKA

77. Aprašas keičiamas vadovaujantis Projektų taisyklių III skyriaus vienuoliktajame skirsnyje nustatytais reikalavimais.

78. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais taikomi ir įgyvendinamiems projektams.
